

S A M O T I Š K Y

Poutní cesta z kláštera Hradisko na Svatý Kopeček
urbanisticko - architektonická studie

ERDLOGICKÁ DILNA BRNO

ING. PETR KUČERA, ING. ARCH. ROBERT VACLAVIK

Atelier PŘÍHODI

ING. ARCH. PETR VŠETČKA

1995

V uctívém i tolerantním odstupu od velkorysě barokní kompozice pod širým nebem – Svatého Kopečku, chceme dnes postihnout více její vnitřnost, v níž tušíme, jsme schopni naslouchat i tvořit. Drobné motivy, které celku vdechují život, tato, řekněme, komorní tvář baroka, je léty uzpůsobována a obrušována krajinou a jejím životem až do dnešního tvaru. Četná zkrácení a zaoblení nemusí přitom být pocífována negativně, jelikož celek spoluvytvářela: poutní cesta s alejí ke Svatému Kopečku narůstala do své úplné podoby přibližně 300 let a její růst a odumírání se nutně prolínaly. Proto raději upouštíme od exaktně rekonstruovaného exponátu a tím i od nebezpečí, že by renovaci vydechl naposledy. Základní kameny kompozice i stopy po nich považujeme ovšem za svaté.

OBSAH

Textová část:

úvod

I. Krajinná kompozice klášter Hradisko – Svatý Kopeček

- historie
- rytmus poutní cesty
- stávající stav, návrh

II. Technické sítě

- doprava
- elektrická energie a telekomunikace
- plyn
- vodovod a kanalizace

III. Funkční využití ploch a regulační režimy

závěrečná doporučení

literatura a podklady

Grafická část:

I. Krajinná kompozice klášter Hradisko – Svatý Kopeček

I/1 – situace 1:5000

I/2 – řez podélný 1:5000

I/3 – řez příčný 1:500

Křížovačka Samotíšky – Svatý Kopeček

I/4 – situace a detaily 1:1000 a 1:50

II. Technické sítě a řešení dopravy

Křížovačka Samotíšky – Svatý Kopeček

II/1 – technické sítě a příčné řezy alejí 1:1000 a 1:100

Svahy Svatého Kopečka

II/2 – doprava 1:5000

II/3 – elektrické a telekomunikační sítě 1:5000

II/4 – plynovod 1:5000

II/5 – vodovod a kanalizace 1:5000

III.

III/1 – Funkční využití ploch 1:5000

III/2 – Regulační režimy 1:5000

Poznámka: Fotografie v textové části jsou původní. Převzaty byly pouze označené snímky (s – od Městského úřadu Olomouc, z – z publikace B. Smejkal „850 let obce Samotíšky“)

ÚVOD

V roce 1994 zadal Úřad města Olomouce Ekologické dílně Brno dopracování Urbanistické studie svahů Sv. Kopečka s cílem získat územně plánovací podklad (resp. územně plánovací dokumentaci), na jejímž základě by bylo možno zrušit platnou stavební uzávěru a regulovat další rozvoj území.

Tato studie byla schválena Radou města Olomouce na začátku roku 1995 a část, týkající se obce Samotíšky, jejím zastupitelstvem ještě v roce 1994. Na základě této studie vznikla polehba již konkrétního urbanisticko-architektonického návrhu, který by podrobně rozvedl nosné partie území, prostory při poutní aleji na Sv. Kopeček. Práce vznikla z přímé iniciativy Obecního úřadu Samotíšek, neomezuje se ovšem jen na její území vymezené katastrální hranicí, navazuje spíš na rozsah 1. části studie. Některé souvislosti, vyplývající z téměř šestikilometrové krajinné kompozice s chrámem Navštívení Panny Marie a klášterem Hradisko jsou z důvodu úplnosti a argumentace návrhu nutně včleněny do práce. Součástí je proto také podrobnější historický rozbor zmíněného celku, který doposud nebyl, pokud víme, komplexně zpracovaný.

Autorská práva

Autoři této studie si ve smyslu zákona o autorských právech vyhrazují, aby v případě schválení studie byly veškeré stavební a podobné zásahy v řešeném území s nimi konzultovány, a to ve fázi zadání.

Architektonické prvky a detaily obsažené v této práci jsou chráněny ve smyslu téhož zákona, a jakékoliv jejich dopracování je nutně přednostně nabídnout autorům. Přímá realizace těchto prvků podle studie není bez dalšího projektového dopracování možná (to se týká i osazování sloupů veřejného osvětlení a pokládání dlažeb).

I. KRAJINNÁ KOMPOZICE KLÁŠTER HRADISKO – SVATÝ KOPEČEK

HISTORIE

Andrýskova kaple na Svatém
Kopečku
1629 – 1633

Založení poutního místa je spojeno se jménem olomouckého obchodníka vínem Jana Andrýska. Příběh, který vešel v povědomí poutníků, hovoří o zjeveních Panny Marie Andrýskovi a jeho slibu postavit mariánskou svatyni poblíž Olomouce. Svůj slib splnil roku 1629, kdy dal vystavět v lese nad Samotíškami (na pozemku patřícím premonstrátskému klášteru Hradisko) poutní kapli zasvěcenou Panně Marii. Stavba byla přibližně orientována, její půdorys tvořil kříž. Přístupna byla po dvou vozových cestách – první stoupala ze Samotíšek esovitě svahem a původně sloužila ke stahování dřeva z okolních lesů, druhá patrně tvořila spojení Radkova s Drozdínem – a po lesních pěšinách (z nichž jedna mohla – vzhledem k orientaci kostela – vést přibližně v místech dnešní aleje). Kolem kaple byl postupně vymyčen les a postavena zeď s dřevěnou poutevnou. Za možnou předlohu pro umístění poutní kaple na Svatém Kopečku bývá označován kostel Svatého Martina v Luči u Vyškova, který poznal Jan Andrýsek při svých cestách. Postavením v krajině si mohly být obě stavby podobné.

Nový Poutní kostel
1669 – 1679
(plány J. B. Tencally z roku
1668, upraveny 1671)

O počátku krajinné kompozice lze poprvé hovořit až při stavbě nového – většího – kostela na Svatém Kopečku, k němuž byl základní kámen položen v roce 1669. Při novostavbě byla především upřesněna orientace stavby tak, aby hlavní (hloubková) osa chrámu mířila na klášter Hradisko. Důvodem mohla být jak myšlenka příštího spojení obou staveb v krajině, tak například zvyk žehnat při bohoslužbách městu i klášteru z předprosloru chrámu (tato tradice je na Sv. Kopečku známa). Lze tedy usuzovat, že prvotní záměr vytvořit souvislejší přírodně–architektonický celek může být spojen se jmény opatů B. Sedláka a A. W. Fořta, popřípadě autora projektu kostela – architekta G. P. Tencally, který byl také autorem přestavby kláštera Hradisko, započaté roku 1686 (věž provedená v devadesátých letech je dílem K. A. Oedta).

Tajemství Sedmibolestného
růžence
1679 – 90

Na sklonku 17. století je již existence cesty či lesního průseku v místě dnešní aleje potvrzena, především tím, že při ní byly v dolní části svahu rozmístěny v letech 1679 – 1690 sochy Tajemství Sedmibolestného růžence se sochou Panny Marie. Průsek je zřetelný také na obraze Anděla Strážce z roku 1692 Justa van den Nypport.

Soubor raně barokních soch Tajemství Sedmibolestného růžence – Kristus na Hoře Olivetské, Bičování Krista, Kristus korunován trním (Ecce Homo), Nešení kříže, Ukřižování – odpovídá svou ikonografií desátkům růžencové modlitby. Je tedy ojedinělou obdobou křížové cesty, určenou pobožností pod širým nebem. Pokud je dnešní umístění soch původní, mohou být sochy důkazem, že myšlenka spojení Sv. Kopečka a Hradiska cestou je skutečně spjata již s budováním nového chrámu v letech 1669 – 79, jelikož sochy jsou rozmístěny v přímé linii, rovnoběžně s pomyslnou osou Hradisko – Sv. Kopeček s velkou přesností (v totožných odstupech 33,5 metru). Soubor uzavírá socha Panny Marie Korunované, která ikonograficky odpovídá posvátnému reliéfu ve svatokopeckém chrámu a současně závěru růžencové modlitby. Zvláštní postavení sochy P. Marie mezi ostatními je akcentováno použitím toskánského sloupu a zdobením jeho podstavce.

Kaple Sv. Barbory a sochařská výzdoba poutní cesty z
první čtvrtiny 18. století.

První čtvrtina 18. století přináší několik drobných, pro celek ale významných, sochařských a architektonických děl dokládajících, že poutní cesta je již chápána jako rozsáhlý prostorový celek – prodlužuje se západním směrem až ke Chválkovicím, kde přechází v náves, stejně jako směrem východním, kde je vystavěna hřbitovní kaple Sv. Barbory.

– Po roce 1705 je postavena kaple Sv. Barbory na památku oběti požáru poutního domu. Tato stavba symbolicky uzavírá osu Hradisko – Sv. Kopeček na východní straně, i když cesta k ní od chrámu Navštívení P. Marie navede přímo v ose obou staveb, nýbrž podél ní. Ve stejném období vzniká i letní kaple Sv. Kopeček.

– Roku 1712 je vytvořena socha Immaculaty a umístěna v Pavlovčích. Tato socha, i když leží mimo hlavní kompoziční osu, má pro sledovaný soubor význam, a to ze dvou důvodů: prvním je možná ikonografická souvislost se sochami Tajemství Sedmiboletného ružence, kterou naznačí M. Parutka. Podla jeho výkladu mají čtyři reliefs nůži na podstavci sochy (viz úvodní fotografie této zprávy) spolu s postavou Immaculaty symbolizovat pět Tajemství Radostného ružence – Neposkvrněné početí, Navštívení, Narození Krista, Obětování, Nalezení Krista v chrámě. Druhým důvodem je umístění sochy při cestě Pavlovčkami, vedoucí od olomoucké městské brány (později změna umístění sochy při budování lereziánské cesty není pro sledované souvislosti podstatná). Situováním obsahově významného díla lze doložit, že ještě počátkem 18. století byla hlavní poutní cestou od Hradiska i od Olomouce ke Sv. Kopečku právě cesta přes Pavlovčky (od kláštera Hradisko na ní ústila, nadáleko sochy Immaculaty tzv. „Černá cesta“, jak byla nejstarší cesta z kláštera Hradisko ke Sv. Kopečku nazývána).

– V roce 1718 je na návěs ve Chválkovicích umístěna socha Sv. Jana Nepomuckého

– Z roku 1722 pochází sousoší s motivem poutníka, klanícího se obrazu P. Marie Svatokopecké v rukou Anděla Strážného, umístěné ve Chválkovicích při poutní cestě (původně u blízkého hřbitova, kolem kterého tato cesta vedla).

– V 1. čtvrtině 18. století vzniká také kompozičně významná socha Sv. Judy Tadeáše při poutní cestě mezi Chválkovicemi a úpatím Sv. Kopečku, při rozcestí k Droždínu. Nedaleko stávala ještě socha Ecce Homo, přemístěná v roce 1981 do ambitu na Sv. Kopečku.

Vrcholně barokní úprava chrámu Navštívení P. Marie, dostavba rezidencí a ambitu (podle D. Martinelliho) 1714–21 a dostavba prelatury kláštera Hradisko a kaple Sv. Štěpána 1726–31

Stejně období přináší vrcholnou fázi stavebního vývoje chrámu na Sv. Kopečku, spojenou se jmény opata Benedikta Boenische a architekta Domenica Martinelliho. Poutní chrám je doplněn o dvě boční rezidence a kapli Jména P. Marie (dnes zasvěcenou Sv. Anně) s ambitem. Poté je stavebně dokončen klášter Hradisko výstavbou prelatury (Martinelli) a kaple Sv. Štěpána. Tyto úpravy jsou určující dodnes: vzniká monumentální kříž v krajině, tvořený průčelím chrámu s rezidencemi a stoupající poutní cestou. S postupným odlesňováním svahů Sv. Kopečku v průběhu 18. století (úplné odlesnění asi v 70. letech) se patrně probouzí myšlenka naznačená možná již G. P. Tencallou na skutečné (fyzické) propojení chrámu Navštívení P. Marie s klášterem Hradisko vytvořením poutní cesty. Tento prostorový koncept, jak patrně, nebyl uskutečněn náraz. Vyvíjel se naopak postupně, téměř organicky, v návaznosti na vývoj cest spojujících jednotlivé obce. Není proto možné jednoznačně určit dobu, kdy se zrodila jeho ideální představa. Důležitější však je, že se stal východiskem určitých kompozičních zvláštností. Kromě již zmíněného prostorového kříže Sv. Kopečku je to především doplnění kaple Sv. Štěpána ke klášteru Hradisko.

Kaple je situována a půdorysně utvářena tak, aby se v pohledu od chrámu Navštívení P. Marie na Hradisko projevovat poločený klášter v přijatelně vyvážené symetrii svých dominant. Ty – kromě nové kaple – tvořila čtveřice nárožních vížek a střední monumentální věž. Hlavní osa Hradisko – Sv. Kopeček tedy míří na velkou věž kláštera, kterou v siluete doplňují téměř symetricky postranní nižší věže – východní s protilehlou kaplí Sv. Štěpána a v pozadí pak severní a jižní nárožní věže.

Kaple Sv. Štěpána je připisována různým archtélům, logicky nicméně působí čerstvá hypotéza Ireny Peřínové, která přisuzuje autorství stavitel kaple Karlu Reynovi. Původně sloužila kapli jako hrobtka příznivců kláštera a klášterní čeledi. Později se stala farním kostelem.

Lesní průsek ve svahu Sv. Kopečka

Je pravděpodobné, že rovný široký průsek lesem ke kostelu mohl působit v dálkových pohledech světelně jinak než dnešní koruny stromů aleje. Proto lze vyslovit domněnku, že v době, kdy vzniká krajinný kříž, byl tento motiv lépe čitelný než dnes, jelikož průsek byl – stejně jako chrámové průčelí s rezidencemi – vzhledem ke svému okolí kontrastní svou světlejší barvou.

O rozšíření průseku se hovoří v souvislosti se slavností stoletého výročí poutního místa v roce 1732.

Poutní alej

Nedlouho poté byla zřejmě již vysázena první část aleje od úpatí kopce k chrámu, jelikož již v roce 1752 je doloženo její prodloužení směrem k Chválkovicím (přesně na hranici chválkovického katastru – k soše Sv. Judy Tadeáše). Ve stejném roce (patrně v souvislosti s šestisetletým výročím příchodu premonstrátu do Olomouce) nechává opat stavět přímou cestu s alejí z kláštera Hradisko na Sv. Kopeček. Její realizace je doložena taktéž pouze ke hranici chválkovického katastru. Podle indikačních skic z roku 1834 nebyla alej v tomto katastru realizována ani k tomuto letopočtu.

*Stavby a sochy doplňující
poutní cestu v průběhu 19. a
20. století*

Důvody náhlého a dlouhého přerušení vývoje je nutno hledat v oblasti vojenské, v souvislosti s budováním olomoucké pevnosti v polovině 18. století a pak o sto let později, kdy byly stavěny předsumulé tvrze. Z útržkovitých zpráv a z dochovaných map lze usuzovat, že chybějící část aleje nebyla vysázena až do stavby vojenské cesty z Chválkovic na tvrz Radíkov II., která probíhala v letech 1870–75. Z map navíc vyplývá, že cesta mezi Chválkovicemi a úpatím Sv. Kopečku neměla před rokem 1870 (kdy se stala součástí vojenské cesty k Radíkovu) dnešní geometricky přesný tvar s dvojitým zalomením, i když vedla přibližně stejnou stopou. Na vojenské cestě je zajímavé, že ač šlo jistě o stavbu účelovou, její plán má nespornou kompoziční kvalitu. V místech, kde se cesta lomí, otvírají se dnes výhledy na svatokopecký chrám s alejí ve stupňovaných odstupech. Sama cesta je pak geometricky pozoruhodná, jelikož vytváří ilusi perspektivního zkrácení (mj. orientaci krátkého rovného úseku v prvním zalomení přímo na střed kostela Navštívení P. Marie).

Roku 1872 vojenské velitelství oznamuje obci Chválkovice, že započalo podél nové silnice na Sv. Kopeček sázet stromořadí a žádá obec o jeho ochranu. V tomto roce tedy vzniká dříve zřejmě neuskutečněná část aleje mezi Chválkovicemi a sochou Sv. Judy Tadeáše. Je možné, že se tak stalo v souvislosti se znovuvysazováním starších částí aleje, zničených zřejmě v předchozích letech (v roce 1866 vydalo vojenské velitelství rozkaz zničit všechna stromořadí kolem města).

19. století ovšem znamenalo definitivní ztrátu jiné důležité části aleje, totiž té, která směřovala od kláštera Hradisko ke Chválkovicím. Důvodem byla změněná funkce kláštera (zrušeného Josefem II. v roce 1784) a především přetrhnutí osy Hradisko – Sv. Kopeček železničním náspem kolem poloviny 19. století.

V roce 1828 je při poutní cestě ve Chválkovicích (u dnešního domova duchodců umístěn kříž s reliéfem Piety a atributy Kristova mučení. Původně zde bylo křížení cest.

– Od roku 1854 je budována pevnost Chválkovice, kterou doplňuje strážní domek a prachárna při křížovatce poutní cesty s cestou na Drožďín (u sochy Sv. Judy Tadeáše).

Roku 1900 je věnován prarodiči básníka Jiřího Wolkeho votivní kříž s klekátkem do předprostoru chrámu (umístěn při vyústění aleje).

V letech 1901–13 je vstupní schodiště kostela doplněno o sochy Sv. Cyrila a Metoděje.

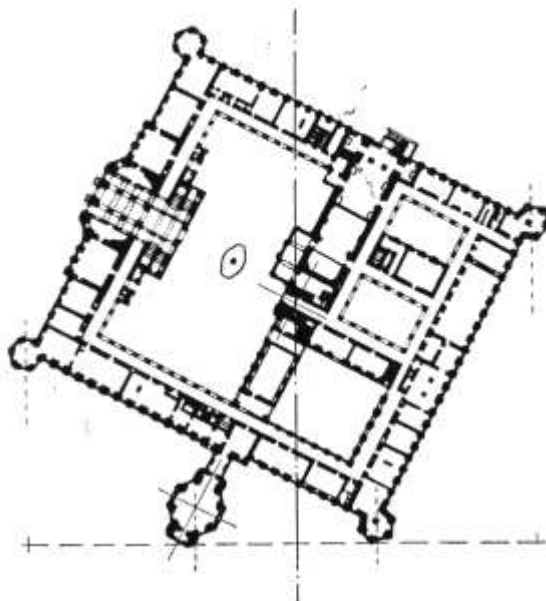
– V roce 1903 je v souvislosti s rozšířením Samotíšek jižním směrem postavena na křížovatce pod Sv. Kopečkem hospoda.

Ve 20. století dochází k postupné degeneraci poutní aleje i když některé její části jsou udržovány péčí Matice Svatokopecké. Prostor úpatí kopce je navíc zastavován, což při drobném měřítku architektury počátku 20. století neznamená takovou újmu jako v pozdějších letech, kdy jsou podél poutní cesty rozmisťovány disproporční vesnické vily. Setrvačnost tohoto zvyku může oslabit jedině účinný ochranný režim v celém území a pečlivá obnova a údržba poutní aleje.

Kloster Hradisko i Kaple sv. Štěpána, pohledy z různých míst okolo Hradisku – St. Kapleček dokládá spolupráci kněze s voj. polním lékařem.

Kaple sv. Štěpána, detail

Kláster Hradisko. Púdorys s vyznačením osy spojující klášter se Sv. Kopečkem.

Pohled na siluetu kláštera od Chválkovic.

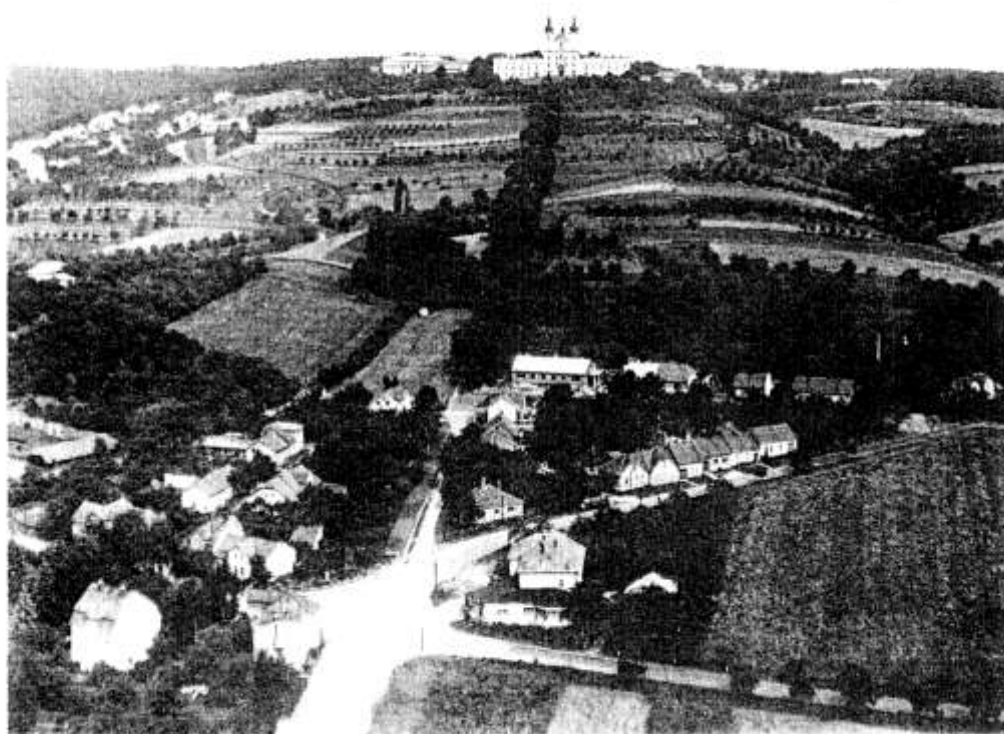
Pohled z předprostoru chrámu.

*St. Kopeček a okolí, pohledy
 z různých míst náleží podívat
 centry – od Hradiska, z Chrástovic
 a z předměstí i druhého záměstí
 centry.*

*Fot. z roku 1928 za Chvalkov-
cem, první město východně na Sv.
Kopeček a okolí*
Socha Sv. Judy Tadeáše
Bývalý státní dvůr a předsíň

*Plací perspektiva svahu Sv. Kopečka se zástavbou jižní části Samotšek
(někdejší hospoda stojí uprostřed kůžovatky)⁵*

Skupina ranně barokních soch Tajemství Sedmibolestného růžence.

Садиб Туганлы
 Седьмолешко айылы –
 Казка на Нале Ойетске
 Белосни Каша, Ерен Марси

Tajemství Svědění
 náleží — Řemeslo Kůže
 Jakubův, socha P. Marie

Průhled alejí na průčelí kostela Navštívení Panny Marie.

Votivní kříž z roku 1900 před kostelem.

z mostu postranního schránku a kácie
na rozdeľovač.

Archív

Škola v ul. J. H. Rybníckeho
s bývalým štátnym Sv. Norberta.

Kaple Sv. Barbory

Pohled z terasy
chrámu na vyústění
poutní aleje do jeho
předprostoru.

Alejí mezi
Chvalovicemi a
úpatím Sv. Kopečku
v pohledu od koste-
la. Zřetelná je geo-
metrie cesty z let
1870–75 se sbíhá-
ním obou přímých
směrů k poutnímu
chrámu.

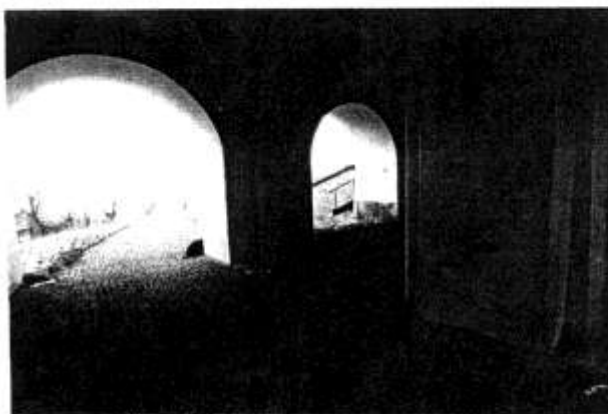
Detaily dvůru na Siv. Kopečku

*Kamenné obložení nad křídlovat-
kou v domě v domě v domě*

Terasa před podzemním kostelem

*Žalovné křesly v předprostoru
obchodu*

Arch

KRAJINNÁ KOMPOZICE KLAŠTER HRADISKO – SVATÝ KOPEČEK

RYTMUS POUTNÍ CESTY

Dnešní stav poutní cesty ukazuje nahodilou, přece však podle našeho názoru prostorově cennou gradaci v uspořádání významnějších zastavení poutní cesty od Hradiska ke Sv. Kopečku. Protože se tato gradace stala východiskem pro náš návrh renesance aleje, je podrobněji dokumentována v grafické části studie (výkres č. I/1 a I/2). Akcentování některých historických motivů poutní cesty na úkor ostatních považujeme za oprávněné, slouží-li novému propojení rozpadajícího se celku. Je však pouze jednou z možností, jak na něj pohlížet. Nemělo by proto být zaměřováno s historickou analýzou, kterou obsahuje předchozí kapitola textu.

KRAJINNÁ KOMPOZICE KLAŠTER HRADISKO – SVATÝ KOPEČEK

STAVAJÍCÍ STAV – NÁVRH

*Cesta z kláštera Hradisko
do Chvalkovic*

Přímá poutní alej zde zanikla po vybudování železnice, zachovala se jen náznakově a v parcelaci pozemků. Průhled je dnes narušen pouze železničním náspehem. Byl naštěstí ušetřen před zástavbou.

Návrh:

Nepředpokládá se zatím obnovení této části aleje. Je však důležité, aby při případné stavební činnosti v prostoru průhledu Hradisko – Sv. Kopeček mezi Chvalkovicemi a železniční trati byla půdorysná stopa někdejší aleje respektována jako nezastavěná a aby v širším pásmu kolem ní nevznikaly objekty, které by mohly svou výškou či objemem narušit pohledové souvislosti (to se týká i zemědělských staveb). Pokud by urbanizace tohoto prostoru byla neodvratná, může se stát obnovená alej její páteří. Důležité by v takovém případě bylo přesné vytyčení osy a dodržení šířky. Úsek mezi trati a Hradiskem je pak pro jakoukoliv stavební činnost nevhodný, jelikož monumentální klášterní stavba potřebuje kolem sebe rozlehlý nezastavěný prostor. V případě, že by mohlo dojít k znovuvyřízení aleje mezi trati a Hradiskem, je opět nutné její přesné vytyčení a zachování šířky 10,5 m.

V tomto úseku aleje je zřejmé, že se mině stáčí ke kapli Sv. Štěpána a končí průhledem na ni. Je to pochopitelné, jelikož sídla Hradiska není z malého odstupej patná – hlavní věž není téměř vidět.

Náves ve Chvalkovicích

Protáhlá náves byla přirozenou součástí poutní aleje, dnes tvoří její počátek. Prostor ovládá čtyřladi vzrostlých lip s kostelem Sv. Barbory. Rozestup stromů (šířka vnitřní aleje) je zde totožný s následujícími úseky poutní cesty (cca 10,5m) a není možné jej z dopravních či jiných důvodů měnit. Soubor soch poutní cesty zde doplňuje socha Sv. Jana Nepomuckého umístěná v aleji naproti kostelu.

Návrh:

Kromě výše zmíněné nutnosti zachování aleje v nezměněné stopě je třeba zachovat vesnický charakter zástavby náměstí. (V rámci ochranného pásma navržené nemovitě kulturní památky – lipové aleje).

*Alej z Chvalkovic
do Samotíšek*

I přes špatný stav lip je tento celek dobře čitelný. Začíná u křížku se čtyřladi stromů (dvou lip a dvou kaštanů) za Chvalkovicemi a ústí pod Sv. Kopečkem na křižovatku v Samotíškách. U historického rozcestí k Drozdínu stojí socha Sv. Judy Tadeáše. S protějším strážním domkem a prachárnou vytvářejí rytmický článek poutní cesty, který se díky lapidární hmotě prachárny v rozlehlých rolích projevuje v pohledu i ze Sv. Kopečka.

Návrh:

Obnova aleje v původní stopě, šířce i rozestupech. (V dnešním stavu to znamená přesazení nevhodně umístěných dosadeb, které počítaly s rozšířením aleje z dopravních důvodů – podrobněji viz dopravní řešení). Toto rozšíření je nepřijatelné, jelikož mění vnitřní proporce aleje. Pro poutní cestu je základním kompozičním principem, že byla vysazována v celé délce ve stejné šířce, a to s přesností na 0,5m (průměrná šířka je 10,5). Prodloužení aleje ke křižovatce Samotíškách je patrné z výkresu I/4. Silnice v aleji je ponechána a na vnější – severní – straně aleje (ve stínu lip) je doplněna cyklistickou cestou a pěšinou. U sochy Sv. Judy Tadeáše přechází cyklistická cesta na jižní stranu aleje, pěší chodník zůstává až k Samotíškám na severní straně. Povrch cest: silnice i cyklistická cesta jsou navrženy jako živické. U stezky by měla být živice probarvena na pískový odstín a po stranách doplněna kamenným obrubníkem zapuštěným do lince povrchu. Pěšina bude pokryta válcovaným pískem a na krajích zpevněna kameny, jako cyklistická cesta. Jejich vyústění u zastávek autobusu na křižovatce v Samotíškách znázorňuje výkres č. I/4. Výhledově přichází i úvaha architektonická úprava čekárny zastávky autobusu.

Křižovatka v Samotíškách

Při zástavbě této části obce vzniklo na historické křižovatce zcela organicky prostranství, připomínající malou náves, s hostincem a obchodem. I při malém počtu staveb šlo o jasně vymezený prostor vytvářející nástup do posledního úseku

poutní aleje stoupající ke kostelu. Tato situace byla rozrušena zbořením hostince v 70. letech 20. století a nadřazením dopravní funkce křižovatky. To přivedlo prostor až k dnešnímu bizarnímu stavu.

Návrh (výkres I/4):

Studie ověřuje možnost znovuvytvoření návsi doplněním znatelně chybějícího objektu hostince a povýšení tohoto náměstí na vstupní prostor aleje umíslením obelisku. S tím souvisí úprava poloměru zatáček, umístění dvou světlých patníků atd. (viz dopravní řešení), nové řešení povrchu obsahuje výkres č. I/4.

Vytčením obelisku by měla být obnova aleje ukončena. Svým umístěním by měl obelisk patřit prostoru náměstí a působit jako mřížka na křižovatce s ulicí. Ikonomií by naopak odkazoval k poutní cestě, do jejího rytmu je včleněn. Proto je zakončen zdaleka viditelnou mánáskou hvězdou, a čtyři nky jsou určeny prostorovým měděným reliéfem, připomínajícím dobové podoby poutního místa. Obelisk je k hlavní ose položen o 45°, hvězda je s ní rovnoběžná.

Nový objekt hospody je ve srovnání s původním umístěn v odsunutě poloze od křižovatky, tak aby vznikl kolem obelisku potřebný prostor a křižovatka zůstala přehlednou. Za hospodu je navrženo několik odstavných stání pro automobily. Tím je dána možnost projt pěšky poslední úsek aleje i lidem přijíždějícím automobilem. Protože bude hospoda zaujmát pohledově výraznou polohu, je nevyhnutelně vázán její případnou realizací na podrobné ověření optimálního způsobu zastavění pozemku architektonickou studií (uvažovat by bylo možné i o souřezbě). Tuto studii doporučujeme vypracovat předem tak, aby se mohla stát závaznou po funkční i urbanisticko-architektonické stránce (funkce restauračního zařízení by měla být v tomto prostoru neměnná – může jít například o zájezdní hostinec apod.). Uvedený způsob projektové přípravy by vyloučil rizika spojená s přímou nabídkou pozemku k výstavbě hostince. V případě funkční či objemové nadměrně rozšířeného objektu by totiž snaha po sočení prostoru mohla mít opačný účinek – ztrátu měřítka, degradaci významného bodu poutní cesty atd. Předprostor s obeliskem i pozemek hostince doporučujeme ponechat ve vlastnictví obce.

*Aleje z křižovatky
v Samotíškách ke kostelu na
Sv. Kopečku*

Historicky i kompozičně nejceněnější část poutní aleje je dnes zasažena především růstem obce Samotíšky jižním směrem. Dolní část aleje je zachována jen ojediněle, patrně vlivem výstavby rodinných domků, které kolem ní od počátku 20. století vznikají.

Aleje dnes začíná tam, kde zástavba končí. Její první část se sochami Tajemství Sedmibolestného růžence je z dosud nevysvětlitelných důvodů ztrojena vložением řady akátů do osy aleje. Ač je výsadba akátů zjevně mladší, může být například zopakováním staršího motivu. I tento nepodložený argument považujeme za dostatečný proto, aby motiv ztrojení aleje nebyl při obnově rušen. Pro komorní atmosféru Tajemství, kterou nechceme měnit, je totiž nepostradatelný. Skupina soch vrcholí v soše Panny Marie, při křížení poutních cest.

Další úsek aleje je již rovný a končí otevíráním jejího prostoru do předpolí chrámu. Pro celý úsek je dnes charakteristická přítomnost oplocení zahrad, které dodává aleji novou intimitu. Zahradkářství ovšem mělo pro alej důsledky především ničivé, hlavně proto, že vneslo do aleje automobilový provoz, byl jen nouzový. Ten totiž znemožňuje úpravu povrchu poutní cesty důstojným způsobem a přispívá k rychlé erozi půdy. Alej v této nejkvalitnější a dodnes živé části poutní cesty vyžaduje neodkladnou obnovu.

Návrh:

Lipovou alej je nutno ozdravit dosadbou nových a údržbou životaschopných stromů. Přitom je nutné přesně respektovat především její původní šířku (cca 10,5 m) a tam, kde je to možné, též její hustotu, a uchovat její ztrojení ve spodní části. Zcela vyloučit automobilovou obsluhu zahrad.

Aleje navrhuje prodloužit směrem ke křižovatce v Samotíškách, přičemž stromy dosežené do zastavěné ulice nemusejí mít mohutnost a rozestupy stromů aleje, předpokládáme však lípy. Ukončení této dosadby nad křižovatkou odvozuje z výhledových úhlů na Sv. Kopeček (viz výkres č. I/2). K pohodlnému procházení alejí má být její dnešní koryto vyrovnáno, při zachování mírného prohnutí, zpevněno a v celé šíři zatravněno. V pravé části proběhne od křižovatky až k předprostoru chrámu úzký kamenný chodník přibližně ve stopě někdejší pšíny jejíž stopy jsou v aleji znatelné (kamenné zpevnění okrajů).

Chodník má propojit ružerodě uspořádané část aleje a vytvořit dojem jejího zpevnění. Je navržen jako kamenný skládaný z nepravidelných lépe větších – plochých – kusu do pískového kředu. Do nového chodníku by mohla být zakomponována část stávající kamenné dlažby ulice v lípkách (asi polovina šířky).

Protože dnešní osvětlení ulice v lípkách není architektonicky adekvátní prostředím poutní cesty a horní úsek aleje bude nutno alespoň minimálně osvětlit, navrhuje se odstranění lamp z ulice v lípkách (např. po jejich dožití) a jejich nahrazení

lampami atypickými, plynovými. Dvě takové lampy by pak osvětlovaly v umě-
ných odstupech alej ke kostelu (viz výkres I/2).

Detailnímu architektonickému návrhu svítlén je nutno věnovat zvláštní pozornost, typové výrobky se
jeví jako nepoužitelné. Navíc světlo elektrických lamp nepovažujeme za ideální pro dané prostředí
a upřednostňujeme světlo lamp plynových.

Tajemství Sedmibolestného růžence by mělo podle našeho názoru zůstat ušetře-
no jakýchkoliv dlážděných ploch, laviček a osvětlení. Okolí soch navrhujeme
pouze zatravněné (pochůzí trávnik); zachována – domodelována – a zatravněna
by měla být terénní vlna, která tvoří sochám příjemné pozadí. Odstraněn by pří-
tom měl být vyčnívající vjezd do zahrady. Ploty by mohly být alespoň do poloviny
výšky porostlé popínavou zelení (např. keří popínavých růží), čímž dojde k jejich
potlačení a sjednocení prostoru kolem soch. Zároveň budou odděleny zahrady.
Místo se sochami Tajemství, které považujeme za jedno z nejkvalitnějších v celé
krajinné kompozici, chceme doplnit schránkami na svíčky, které by zde mohly
alespoň v komotí podobě obnovit tradici poutí.

Předpolí chrámu
Navštívení Panny Marie

Prostor vymezuje půlkruh lip. Dláždění cest v předprostoru je novodobé, převažuje
je žulová kostka různých forrnátů. Schodiště před chrámem jsou kamenná (pisko-
vec), doplněná sochařskou výzdobou.

Návrh:

V předpolí je především nutné dosadit půlkruh stříhaných lip tak, aby nebyl poru-
šen výhled do krajiny. Systém cest doplňujeme především stoupající rampou
(podrobněji o bezbariérovém přístupu v odstavci věnovaném dopravě). V souvis-
losti s ní je rozšířena kamenná vyhlídková terasa před kostelem (mezi schodišti).
Osvětlení předprostoru kostela není v této studii řešeno, neboť bude předmětem
samostatného architektonického návrhu.

TECHNICKÉ SÍTĚ A DOPRAVA

DOPRAVA

Celkovou koncepci dopravy určuje vlastní charakter místa – prakticky všechny dopravní trasy prochází ochranným pásmem památky, chrámu Navštívení P. Marie. Navíc páteřní komunikace celého území, silnice s lipovou alejí z Chválkovic do Samotíšek přecházející v pěšinu poutní aleje, tvoří samostatnou památku. Má v celém území mimořádné postavení, je pilířem kompozičního principu a historické organizace prostoru. Tato skutečnost ovšem není překážkou dobrého fungování dopravy v daném území. Základní silniční síť je vesměs dostatečně dimenzovaná a dopravní intenzita je, i přes její pochopitelný nárůst v posledních letech, poměrně nízká. Vzhledem k cílům v místě i blízkém okolí a tranzitním souvislostem nelze předpokládat drastický nárůst přepravních intenzit. To vše nám dovoluje soustředit se na několik dopravních detailů, které, zdá se, můžeme řešit ve sdělném souladu s přístupem památkové péče. Hlavní zásady řešení vychází z první etapy urbanistické studie svahu Sv. Kopečka. Závěry první etapy přejímáme i při řešení obslužných komunikací sídel chat a zahrad. Hlavní zásadou je zaměření cestní sítě především na návštěvníky krajinnářského komplexu. Zpracování cestní sítě je vyjádřeno výkresem č. II/2. Jednotlivé dopravní otázky:

Lipová alej z Chválkovic po samotíšskou křižovatku

Tušíme zásadní problém v šířce aleje. Dnešní stav neodpovídá příslušné ČSN o projektování silnic a dálnic. Tato norma v naší situaci předpokládá vzdálenost stromu od hrany vozovky minimálně 4,5 metru. To by představovalo příčný rozstup lip alespoň 16,5 metru. Dnešní vzdálenost je 10,5 metru po celé délce aleje z Chválkovic až ke chrámu. Z prostorových důvodů (klenba lipové aleje, případné odrazkové patníky, atd.) a s podporou památkového ústavu navrhujeme čtít stávající stopu lipové aleje, a učinit tak výjimku při uplatnění příslušné státní normy. Bezpečnosti provozu pak doporučujeme dosáhnout správní úpravou, například snížením povolené maximální rychlosti. Profily cesty jsou vykresleny na výkrese č. II/3.

Samotíšská křižovatka

Prostorové souvislosti řešení křižovatky jsou popsány výše. Z dopravního hlediska si klademe za cíl zvýšit bezpečnost tohoto křížení. podle informací místních občanů jsou dopravní nehody v tomto místě poměrně časté. , přestože bezpečnost je založena na dobrých (dalekých) výhledech, velkých poloměrech zatáček atd. Z praxe je ovšem známo, že psychologie řidičů je poměrně složitější, dobré výhledy a zdánlivá přehlednost vede mnohdy k vyšším nájezdním rychlostem, nerespektování dopravních předpisů ap. Vlastní pozorování tyto předpoklady potvrdilo desívkami příklady. Křižovatku zklidňujeme zmenšením naddimenzovaných výhledů, nepatrně zmenšujeme poloměry zatáček a do usměrňovacích ostrůvků vztýčujeme asi 1 metr vysoké světelné patníky. Tyto budou v noci svítit slabě modře. Křižovatka je pochopitelně navržena v souladu s příslušnými ČSN.

Poutní alej od křižovatky v Samotíškách k chrámu

V nejspodnější části tohoto úseku, po křižovatku s ulicí Pod Kopečkem, převracíme funkční uspořádání cest. Ve stopě dnešní pěší cesty (betonová dlažba) navrhujeme vydláždít žulovými kostkami jeden pojízdný pruh, obsluhující příslušné rodinné domy. Příjezd na něj je myšlen z ulice Na nivách a Pod Kopečkem, nikoliv ze samotíšské křižovatky. Dále ve stopě dnešního pojízdného pruhu (kamenná dlažba) zamýšlíme ponechat jeho část šířky 1,8 metru a pojmout jej jako pěši. Dosáhneme tak plynulého napojení pěší cesty na navazující úsek aleje. Mezi oběma pruhy koncipujeme travnatý pás pro uložení většiny inženýrských sítí. Záměr je patrný z výkresu č. I. /4 a II. /1. Následným úsekem vede už jenom pěší chodník při pravé straně aleje. Zbytek je zatravněn. Kompoziční (a historické) důvody jsou popsány výše. Po straně provozní připojujeme následující: Jízda motorových vozidel je tudy nemožná (vyplývá ze schválené 1. části studie svahů Sv. Kopečka). Pro běžný pěší provoz považujeme za přijemnější výstup zatravněnou střední a zároveň nejširší část aleje. Za deště pak kamennou pěšinou, kterou záměrně nevedeme nejnižší úrovní profilu. Bude mírně vyspádovaná do středu aleje. Kamenná cesta bude provedena stejnou dlažbou od křižovatky v Samotíškách až po předpolí chrámu. Vzorem je dláždění ve spodní části ulice V lipkách. Odvodnění bude řešeno dre-

náží pod propustnou vrstvou štěrku. Nevsáklá povrchová voda bude svedena řídcí osazenými kanálkovými vpustěmi do zmiňené drenáže. Asi jen dvěma až třemi v celé délce aleje. V místě křížení s cestou u sochy P. Mane bude odvedena také mimo profil aleje do stávajícího potůčku. Celý problém je zachycen výkresem č. II./1.

*Ostatní obslužné cesty
k chatám a zahradám*

Kromě již známých pozemků podél lipové aleje je umožněn příjezd automobilem prakticky ke všem pozemkům. Cesty jsou vesměs slepé, bez možnosti průjezdu. Jsou pojaty jako přirozené hlinito-písčité, v kritických místech zpevněné štěrkem. Úzké pěšiny bez upraveného povrchu potom cestní síť propojují. Po pečlivé úvaze doporučujeme znovu otevřít pěšinu podél potůčku tekoucího ze Sv. Kopečka do prostoru Za lipkami v Samotíškách úžlabinou U studánek (předpokládá dohodu s vlastníky). Za zmínku stojí též přístupové cesty do prostoru bývalé cihelny ze svahu Sv. Kopečka. Horní napojení je nutné ověřit. Oboje pak řešit s návrhem využití celého prostoru. Vše je zakresleno na výkrese č. II/2.

Cyklistická trasa

Problém cyklistické cesty, v tomto území zřejmě nepostradatelné, není stále vyřešen. Na výkrese č. II/2 předkládáme k diskusi variantu trasování. Problémem úseku Samotíšky – Droždin, kterého jsme si vědomi, je trasa vysokého napětí, procházející dnešní hranicí parcel. Navrhujeme cestu posunout mimo ochranné pásmo vn. o cca 10 metrů po svahu dolů. Ostatní části cyklistické trasy považujeme za stabilizované.

*Bezbarierový přístup
k chrámu*

Bezbarierový chodník je vyřešen od zastávek MHD a přilehlých parkovacích míst až do předprostoru chrámu pod schodiště se sochami. Přístup do interieru doporučujeme řešit přes průjezd jedné z residencí, po ověření dispozičních možností. Nutno řešit samostatným projektem.

ELEKTRICKÁ ENERGIE

Elektrická energie

Primární rozvod elektrické energie zajišťuje venkovní síť vysokého napětí (22 kV), která je přímo transformována na sekundární vedení nízkého napětí, rozvedené ke spotřebním místům jak venkovním, tak kabelovým vedením. Primární rozvod vysokého napětí je dimenzován dostatečně, svou kapacitou je schopen pokrýt veškerá spotřebiště v zastavěné části řešeného území. Kapacity některých transformoven a rozvodů nízkého napětí jsou ovšem nedostatečné. Jejich rekonstrukce probíhá postupně, odvisle od finančních prostředků. Tato obnova vedení bude probíhat i nadále, bude se však dít ve stávajících stopách elektrických rozvodů a nedotkne se tak prostorového uspořádání území.

V nezastavěném území (zahrady, chaty) rozvody nízkého napětí řešeny nejsou, jak vyplývá ze závěrů 1. části Studie svahů Svatého Kopečka.

Z prostorových a provozních vztahů této urbanistické studie však vznikají na rozvody následující požadavky.

1. Provedení kabeláže venkovního vedení nízkého napětí v ulici „V lipkách“. Jde o úsek patrně 200 metrů. Přibližné náklady činí dnes zhruba 60 000 Kč.

Důvodem kabeláže je navržená výsadba lip v ulici „V lipkách“, jakož i estetická složka renovace poutní cesty na Svatý Kopeček. Doporučujeme věc koordinovat s přílohou vodovodu a realizací plynovodu v navržené stopě, jak je patrné z výkresu č. II/1.

2. Připojení navrhovaného objektu hostince na síť nízkého napětí, napojením na okruh transformovny, umístěné v ulici „Pod Kopečkem“.

3. Zkoumávání elektrického vedení nízkého napětí z ulice „V lipkách“ do ulice „Na nivách“ při nově postavených třech rodinných domcích. Realizace podle prováděcího projektu Ing. L. Látna a M. Labounka.

4. Investičně vysoce náročná kabeláž vysokého napětí (22 kV) křižujícího lipovou alejí přibližně 200 metrů pod chrámem Svatého Kopečka. Jde o úsek hruba 300 metrů. Z důvodů finančních – předpokládané náklady by dnes činily asi dva miliony korun – se tato investice jeví vyhlédovou.

Sdělovací síť

Veškeré rozvody telekomunikací jsou v nevyhovujícím stavu a budou se kompletně rekonstruovat. Počítá se s přivedením dálkového kabelu z Olomouce, zřízením telefonních ústředí v Samotíškách, Droždíně a ve Svatém Kopečku. Zároveň bude rekonstruována sekundární rozvodná síť. Trasování dálkového kabelu jakož i umístění ústředí je patrné z výkresu č. II/3. Realizace je plánována na rok 1996–7. Celou akci zajišťuje firma TELECOM. Z naší studie vyplývá jen požadavek trasování sdělovacího kabelu v ulici „V lipkách“, a to podle výkresu č. II/1. Důvodem je opět prodloužení lipové aleje blíže ke křižovatce.

PLYNOVOD

Řešené území není doposud plynofikováno. Plynofikace má být provedena podle „Generelu řešení plynofikace příměstské aglomerace Olomouc – Samotísky, Kopeček, Droždín, Lošov, Radikov“ Agroprojektem Olomouc z roku 1990, aktualizovaného roku 1994 a projednaného Městským úřadem Olomouc.

Plynovod je koncipován jako středotlaký. Jeho síť je napojena na vysokotlaký plynovodní řád, procházející podél hranice samotíského a chválkovického katastru. Regulační stanice je usazena na hranici intravilánu obce Samotísky. Celkový návrh je zachycen výkresem č. II/4.

Naše studie ovšem předpokládá drobné úpravy výše zmíněné projektové dokumentace. Jde o následující body:

1. Trasování plynovodu v ulici „V lipkách“ koridorem vyznačeným na výkrese č. II/1. Důvodem je lipová alej v této ulici předpokládaná.

2. Plynofikace navrhovaného objektu hostince na křižovatce v Samotíškách.

Při variantě veřejného osvětlení plynovými lucernami bude plynové vedení napojeno na středotlak v ulici „V lipkách“. Jde o uživatelský rozvod nízkého tlaku a není proto v grafické části studie zakreslen.

VODOVOD A KANALIZACE

Vodovod

Na řešeném území se nachází nadřazená soustava vodovodního zařízení, z něhož je částečně zásobováno město Olomouc. Představuje vodovodní řady a vodojemy, tyto o celkové kapacitě 4 x 5 000 m³ vody. Voda pochází z Křelova, potom z úpravny vody v Čemovicích putuje do zmíněných vodojemů. Ze stejného zdroje je zásobeno i řešené území. K tomu slouží dva menší vodojemy, samotí-

sky o kapacitě 100 m³ vody a droždinsky o kapacitě 2 x 500 m³ vody. Nepatrná část řešeného území je napájena z místního zdroje – studny Na ovčácku o kapacitě 0,3 ls⁻¹.

Území je vybaveno jednotnou vodovodní sítí, pokrývající nyní veškeré zastavěné území, studií řešené. Z naší studie ovšem vyplývají některé úpravy.

1. Přeložka vodovodní přípojky v ulici „V lípkách“ do vymezeného kordonu uprostřed ulice. Jde zhruba o dvousetmetrový úsek polyethylenového potrubí profilu 100 mm. Důvodem je navržená výsadba lip v ulici „V lípkách“. Vodovodní řad profilu 150 mm v daném místě není výsadbou dotčen. Návrh přeložky je znázorněn výkresem č. II/1.

2. Přeložka vodovodní přípojky v místě plánovaného hostince na křižovatce v Samoškách. Jde o přeložku zhruba 60 metrů polyethylenové trubky profilu 80 mm. Souběžně je řešeno napojení hostince na zmíněnou přípojku. Patrně z výkresu č. II/1.

Vodovodní síť je znázorněna na výkrese č. II/4.

Kanalizace

Problém odpadních vod v celém území teprve čeká na ráznější řešení. V současnosti tu funguje pouze kanalizace srážková, která je odváděna přímo do vodotečí. Celkovou svízelnou situaci projekčně řeší „Studie rekonstrukce rozvoje vodovodu a kanalizace města Olomouce“, vypracovaná firmou SIGMA ENGINEERING OLOMOUC (dané území p. ing. Skopalíkem) v roce 1994. Studie počítá – z finančních důvodů – s využitím stávající sítě srážkové kanalizace, která bude doplněna o chybějící části a jako jednotná soustava bude svedena novým kanalizačním řádem do městské kanalizace Olomouce.

Studii doplňujeme o návrh řešení odtoku srážkové vody v poutní aleji. Návrh je vystižen výkresy č. II/1 a II/4.

Poznámka: Při návrhu odvodnění poutní cesty, dimenzování profilů, jsme využili výpočtů SIGMY ENGINEERING z již zmíněné studie.

Doporučujeme věnovat pozornost a péči drobným vodotečím, které daným územím tekou. Některé úseky by bylo vhodné odtrubnit, ostatní však jistě nezatrubit.

FUNKČNÍ VYUŽITÍ PLOCH A OCHRANNÉ REŽIMY V ÚZEMÍ

Pro úplnost jsou přiloženy výkresy funkčního využití území a ochranných pásem v území, řešené první částí studie svahu Sv. Kopečka. Jde o výkresy č. II/1 a č. II/2. V těchto výkresech jsou již znázorněny některé drobné úpravy, které se vyskytly během schvalování 1. části studie nebo vznikly vytyčením ochranných pásem nemovité kulturní památky – chrámu Navštívení P. Marie a poutní aleje ke klášteru Hradisko Památkovým ústavem Olomouc.

Městskému úřadu Olomouc
a ÚHA Olomouc

ZÁVĚREČNÁ UPOZORNĚNÍ A DOPORUČENÍ

Zamýšlený silniční obchvat Olomouce, tzv. východní tangenta, jak jsme se s ní seznámili v projektu oddělení UKR MU Olomouc, by výrazně a nenávratně znehodnotila důležitý úsek dnes zachovalé části poutní aleje. Uchování památky a výstavbu obchvatu považujeme za neslučitelnou.

Vodní kanál Odry-Dunaj, který by vedl tímto územím, by měl tytéž rozkladné účinky.

Koridor podél osy kompozice mezi klášterem Hradisko a Chválkovicemi doporučujeme chránit jak je uvedeno v kapitole I. Stávající stav – návrh.

Doporučujeme zajistit přesadbu nově vysázených lip v aleji z Chválkovic do Samotíšek do původní stopy (viz kapitola II. a výkres I/3).

Podél této aleje doporučujeme zřídit cyklistickou stezku. (Viz výkres I/1 a I/3).

Památkovému ústavu

Při poutní cestě aleji v blízkosti soch Sedmibolestného růžence jsme našli kamenná torza neznámého původu. Může jít o hraniční patníky, jejich tvar však naznačuje, že by mohlo jít i o smírčí kříže. Doporučujeme jejich průzkum a dokumentaci pracovníky Památkové péče.

Při soše ukřižovaného Krista na okraji Chválkovic leží kamenný práh neznámého původu. Doporučujeme totéž, co výše.

Domovu důchodců
v Chválkovicích

Dnes je pohled na chrám na Sv. Kopečku od sochy ukřižovaného za Chválkovicemi zastíněn ovocnými stromy sadu domova důchodců. Jelikož je tento pohled na poutní cestě klíčový, doporučujeme po dožití ovocného sadu parter domova důchodců koncipovat jiným způsobem (bez vzrostlé vegetace v průtahu).

LITERATURA

- B. Smejkal: 850 let obce Samotšky (aktiv občanské iniciativy v Samotškách – 1991)
B. Smejkal: Poutní chrám Panny Marie na Sv. Kopečku (Olomouc 1946)
B. Smejkal – V. Hyhlík: Sv. Kopeček – poutní chrám Navštívení Panny Marie (1994)
Obecní úřad Samotšky: Občanům Samotšek (Olomouc 1994)
J. V. Musil: Chrám Navštívení panny Marie na Sv. Kopečku (Olomouc 1992)
PhDr. L. Mičák: Hradisko u Olomouce (KSSPPOP Ostrava 1978)
Doc. PhDr. M. Pojsl, V. Hyhlík: Olomouc očima staletí (Jednota Olomouc 1992)
J. Potměšil: Klášter Hradisko – vojenská nemocnice Olomouc (Správa soc. řízení MO – 1992)
I. Hlobil, P. Michna, M. Tognier: Olomouc (Odeon Praha 1984)
K. Eichler: Poutní místa a milostivé obrazy na Moravě a v Rak. – Slezsku (Brno 1888)
R. Wirth: Umělecké památky Čech, sv. I. (Praha 1913)
Fr. Šmid: Zrušení a parcelace prem. Kláštera na Hradisku
M. Perůtka: K programu souboru volných soch u kl. Hradiska a kostela na Sv. Kopečku u Olomouce v době baroka (Sborník UP Olomouc 1985, 5. sv. – Historická Olomouc a její současné problémy)
Památkový ústav Olomouc: Výroční zpráva 1993 (PÚ Olomouc 1994)
Památkový ústav Olomouc: Historická analýza svahů Sv. Kopečka u Olomouce (Olomouc 1994)
Mgr. I. Peřínová: Průzkum fasád farního kostela Sv. Štěpána u bývalé premonstrátské kanonie Hradisko u Olomouce
Kolektiv autorů: Dějiny českého výtvarného umění (Academia)
S. Kašpárková, I. Peřínová, H. Richterová, T. Vítek: Výsledky dílčích stavebně historických průzkumů v areálu kláštera Hradisko (Olomouc 1994)

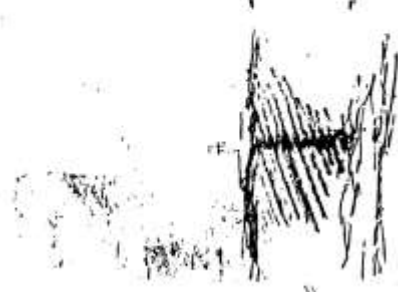
ÚZEMNÉ PLÁNOVACÍ PODKLADY

- Hynek a kol.: Podrobný úz. plán svahu Sv. Kopečka u Olomouce (PÚP Olomouc 1965)
Stavoprojekt Olomouc: Územní plán sídelního útvaru Olomouce (schváleno vládou 1985)
Čechovská a spol. – Stavoprojekt Olomouc: Urbanistická studie jižního svahu Sv. Kopečka (Stavoprojekt Olomouc 1988)
Nováček, Tomašiková: Urbanistická studie svahů Sv. Kopečka u Olomouce (Olomouc 1992)
Humplik – ÚHUL: Olomouc Plán lokálního ÚSES k. ú. Lošov, Radíkov, Samotšky, Svatý Kopeček, Droždín (ÚHUL Olomouc 1994)
Ekologická dílna Brno: Urbanistická studie svahu Sv. Kopečka s regulačními prvky (Brno 1994)
Sigma Ingeneering Olomouc: Studie vodovodu a kanalisace MO (Olomouc 1994)
Urban. středisko Ostrava: ÚSES MO (Ostrava 1994, projednaný Radou MO 1994)
Oddělení ÚKR Měst. úřad Olomouc: Návrh cykl. stezek (Olomouc 1994)
Projekty silničních obchvatů Olomouce – Severní spoj (1993) – Východní tangenta (1994)

Za spolupráci při realizaci projektu děkujeme:

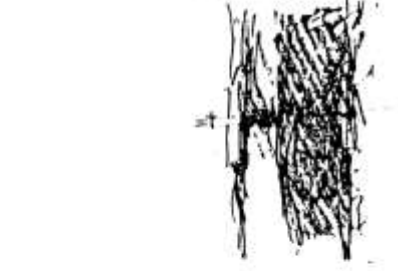
Prof. Miloši Stehlíkovi, Doc. Janu Sedláčkovi, Evě Šimáčkové, Zdenice Bláhové, Jarmile Markové, Janě Vráželové, Martě Dosoudilové, Ludce Žalákové, Martině Maruškové, Karin Veliskové, Karin Kubankové, Haně Gregorové, Janě Brychtové, Jiřímu Kroupovi, Petru Kubešovi, Ottu Bablerovi, Davidu Prudíkovi a P. Jakubu Karlu Berkovi.

0

Podle zobrazení terénu.
Číslo 1.12.18 je i odt. p. 1.12.18.

1

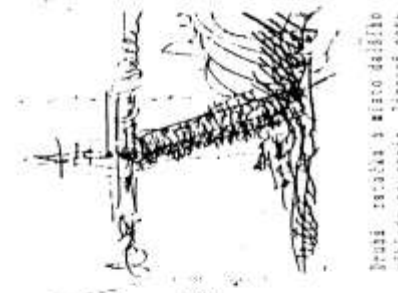
Který osvětluje terén.
Číslo 1.12.18 je i odt. p. 1.12.18.
Číslo 1.12.18 je i odt. p. 1.12.18.
Číslo 1.12.18 je i odt. p. 1.12.18.
Číslo 1.12.18 je i odt. p. 1.12.18.

2

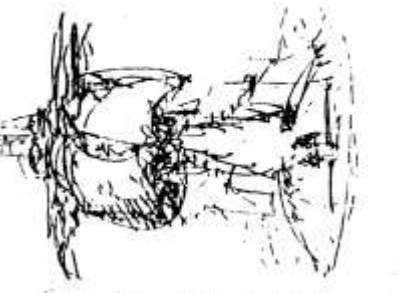
Který osvětluje terén.
Číslo 1.12.18 je i odt. p. 1.12.18.
Číslo 1.12.18 je i odt. p. 1.12.18.
Číslo 1.12.18 je i odt. p. 1.12.18.
Číslo 1.12.18 je i odt. p. 1.12.18.

3

Který osvětluje terén.
Číslo 1.12.18 je i odt. p. 1.12.18.
Číslo 1.12.18 je i odt. p. 1.12.18.
Číslo 1.12.18 je i odt. p. 1.12.18.
Číslo 1.12.18 je i odt. p. 1.12.18.

4

Který osvětluje terén.
Číslo 1.12.18 je i odt. p. 1.12.18.
Číslo 1.12.18 je i odt. p. 1.12.18.
Číslo 1.12.18 je i odt. p. 1.12.18.
Číslo 1.12.18 je i odt. p. 1.12.18.

5

Státní dům čerstvého rodu
v roce 1907.

6

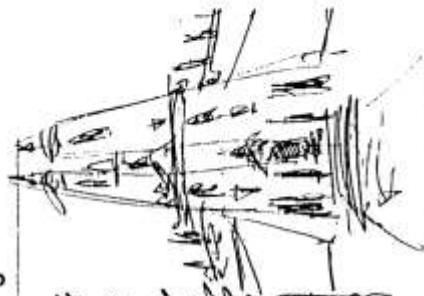
Státní dům, připravený
pročistit se, let
státního státního.

7

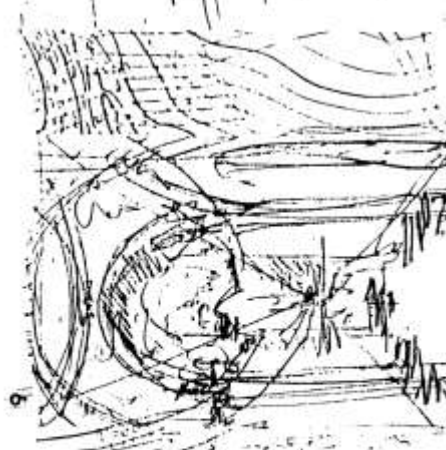

Let státního státního
Státní dům, připravený
pročistit se, let
státního státního.

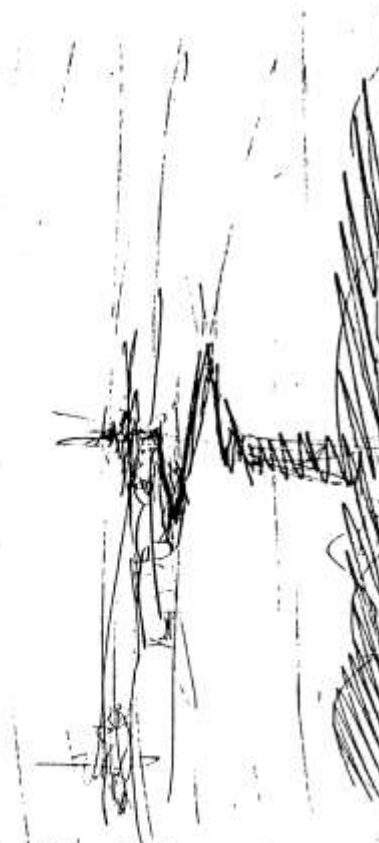
8

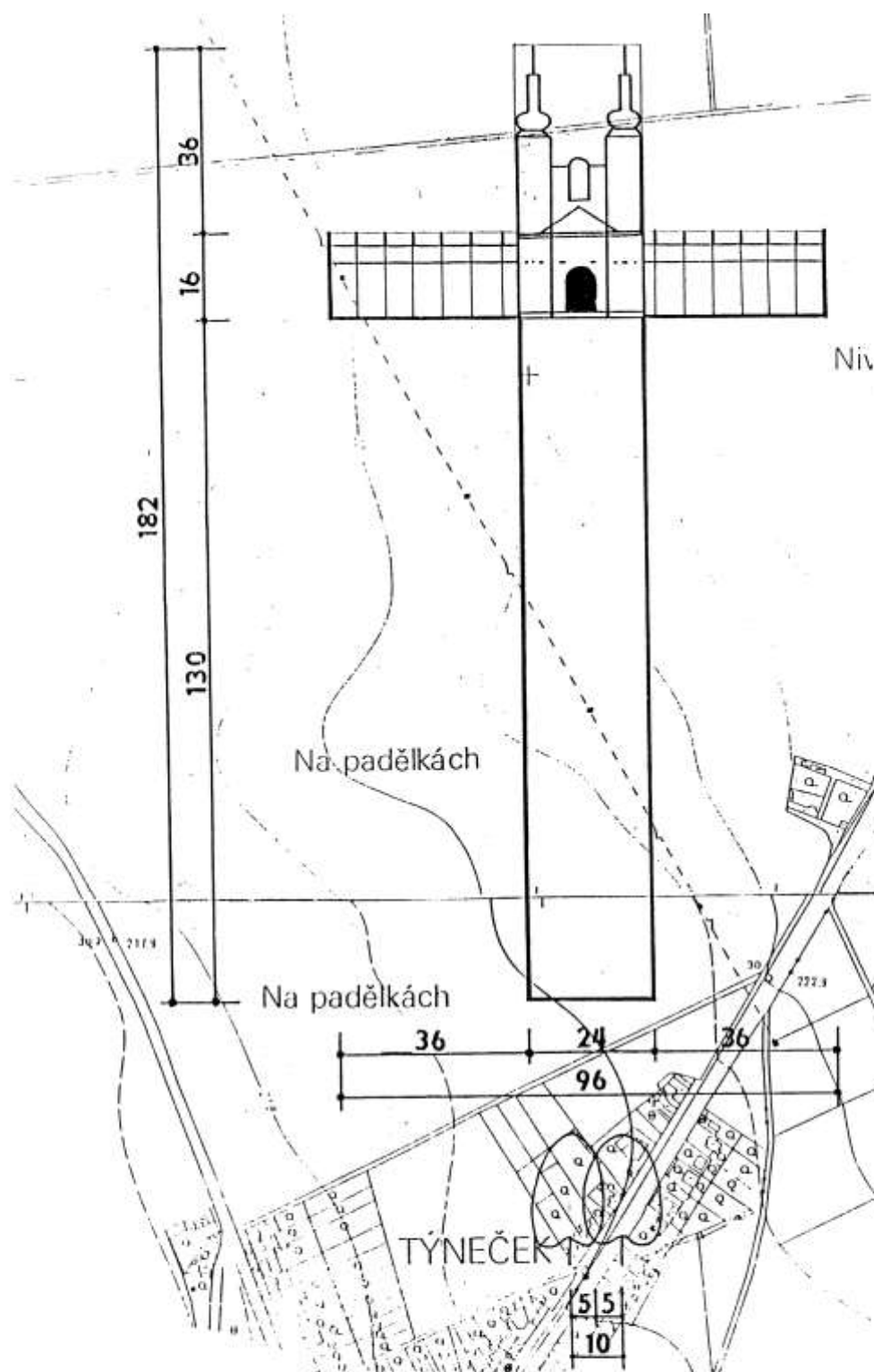
Obraz státního státního
Státní dům, připravený
pročistit se, let
státního státního.

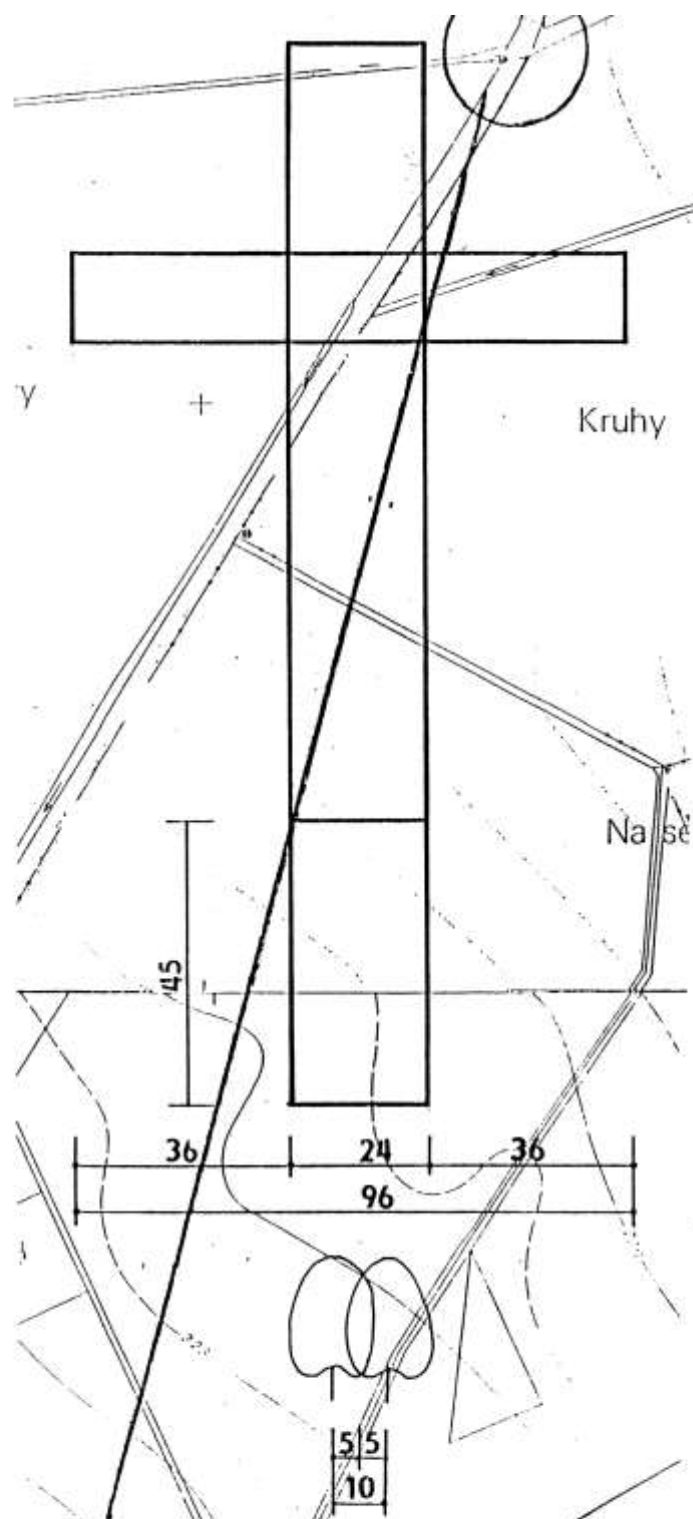
9
Cil testr. Interier caravau.
Poiled na elid. Iuze archi-
teturu baroku.

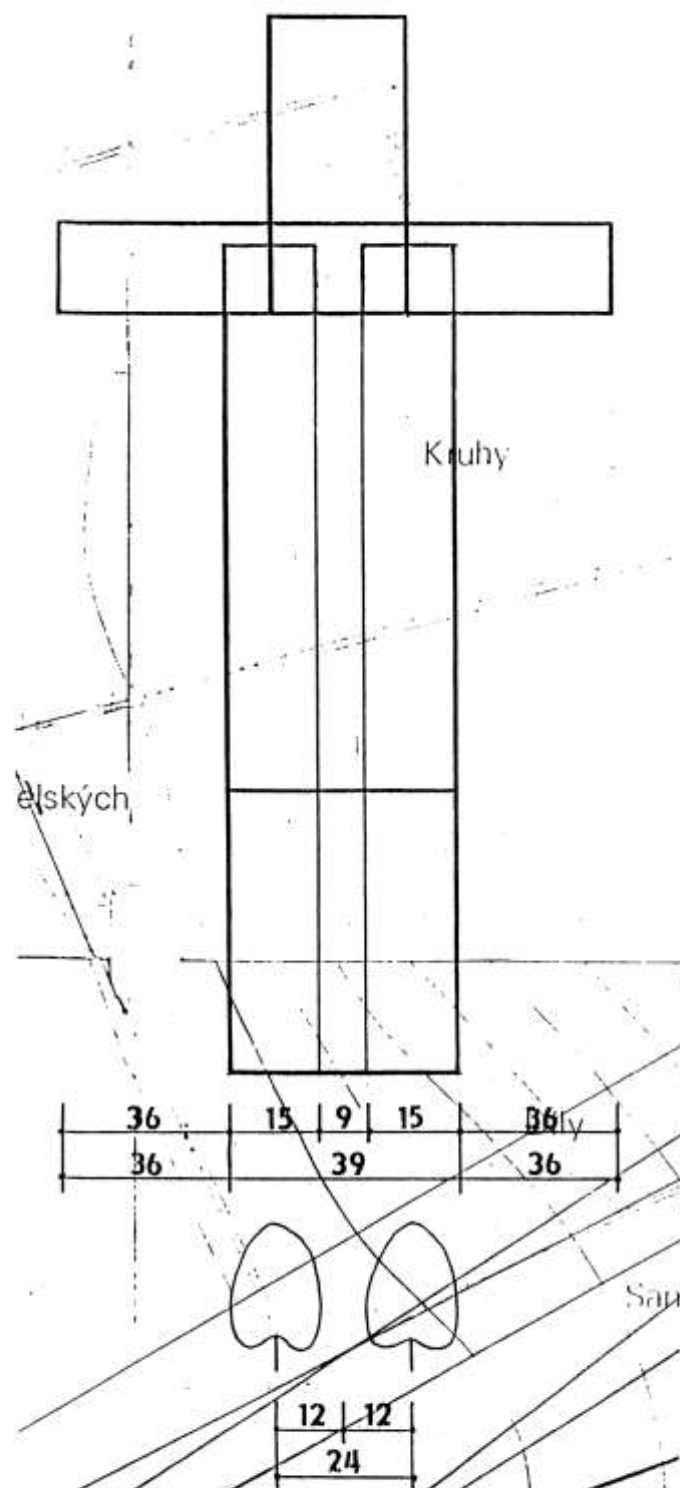
Vybled do trajiny. Paré, saud wostu Olomouci při otváracích bránu trauat.

PROPORCE KŘÍŽE VNÍMANÉHO Z DÁLKOVÝCH
POHLEDŮ

MÍRNÁ DEFORMACE KŘÍŽE ZÁSTAVBOU RODIN-
NÝCH DOMŮ V PATĚ SVAHU SV. KOPECKA

DŮSLEDEK PŘÍPADNÉHO ROZŠÍŘENÍ ALEJE
(VÝSADBA NOVÉ ALEJE VNĚ STÁVAJÍCÍ)